Nr. 30. Kraków, Czwartek 20 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja:	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2,250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.	Administracja:
ulica Reformacka Nr. 7	Cena numeru **3000 Mkp.**	Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.	**ulica Dunajewskiego Nr. 5**
Telefon Nr. 2014			Telefon Nr. 1310

Niemcy wreszcie skapitulowały

Propozycje kanclerza Stresemanna — Podwyżka oferty reparacyjnej — Zaniechanie biernego oporu kwestją dni

Wiedeń, 20 września. „Neue Freie Presse" **donosi z Berlina: W poniedziałek odbył kanclerz Stresemann dłuższą konferencję z posłem belgijskim w Berlinie w kwestji Ruhry i w kwestji odszkodowań. Poglądy swoje przedstawił Stresemann w memorjale, obejmującym trzy punkty: 1) Niemcy są gotowe zaniechać biernego oporu w obszarze Ruhry, jeżeli los zasądzonych i wydalonych obywateli niemieckich będzie zabezpieczony, 2) Niemcy są gotowe zgodzić się na podwyższenie ostatniej oferty reparacyjnej, 3) Memorjał precyzuje bliżej zapewnienie wypłat reparacyjnych hipoteką, która ma być nałożoną na niemieckie sfery gospodarcze i na własność ziemską. „Neue Freie Presse" zauważa dalej: Wstrzymanie biernego oporu jest już tylko kwestją tygodni, względnie dni. Znamiennem jest, że także i prasa prawicowa pogodziła się już do pewnego stopnia z tą możliwością; na terytorjum obsadzonem wszystkie stronnictwa bez wyjątku są za likwidacją oporu, byle tylko los wydalonych i zasądzonych był zabezpieczony. Sfinansowanie biernego oporu w Ruhrze kosztowało skarb państwa niemieckiego olbrzymie sumy. W ubiegłym tygodniu wysłano do Zagłębia Ruhry 600 biljonów marek, zaś w tym tygodniu wysłanych będzie trzy tysiące biljonów.**

—ooo—

Poincare jest gotów do rokowań z Niemcami

Rezultat wczorajszej konferencji Baldwina z Poincarem

Paryż, 20 września. W kołach oficjalnych podkreślają, że spotkanie Poincarego i Baldwina stanowi wydarzenie dyplomatyczne najwybitniejszej doniosłości. Nawiązując bezpośredni kontakt z Millerandem i Poincarem Baldwin pragnął zaznaczyć, że oczekuje ze strony obu rządów nawiązania stosunków, opartych na wzajemnem zaufaniu oraz współpracy chwilowo przerwanej wskutek opozycji pewnych sfer oficjalnych angielskich względem okupacji Ruhry. Zastrzeżenia, uczynione przez pewnych sojuszników, jakoby okupacja Ruhry nie opłaciła się, zostały z łatwością obalone przez Poincarego, który udowodnił, że rząd niemiecki roztrwonił znacznie większą ilość marek w złocie na podtrzymanie biernego oporu, aniżeli byłby wydał, płacąc odszkodowania. Jednocześnie Poincare wykazał, że eksploatacja kopalń przez władze francuskie i angielskie zwiększa się z dnia na dzień. **Obecnie Poincare jest gotów podjąć rokowania z rządem Rzeszy, jeżeli ten cofnie swoje zarządzenia, dotyczące biernego oporu.** Poincare obstaje przytem, że jest to nieodzowny warunek podjęcia rokowań. Najprawdopodobniej Baldwin uznał argumentację Poincarego i zgodził się z tym zwrotem komunikatu, który stwierdza, że w żadnej z poruszonych spraw nie istnieje między obu rządami różnica w poglądach ani rozbieżność zasad. Należy pragnąć, aby zrozumiano to zwłaszcza w Berlinie. Co się tyczy okupacji to okaże się możliwem zadowolić wymagania rządu angielskiego, który byłby skłonny przyłączyć się do okupacji pod warunkiem, że odjęty jej zostanie charakter wojskowy, jedynie w miarę tego jak Niemcy będą wypełniały swe zobowiązania. Anglja będzie zresztą powołana do uczestniczenia w ewentualnych rokowaniach z rządem Rzeszy. W kołach oficjalnych francuskich i angielskich panuje nastrój obopólnego zadośćuczynienia na skutek nawiązania bezpośredniego kontaktu, który posłuży zapewne jako wstęp do dalszych rokowań.

Olbrzymie zwycięstwo polskie w wyborach na Śląsku

Cieszyn. 20 września. Wynik wyborów gminnych na Śląsku czeskim przeszedł oczekiwania polskiej ludności pod zaborem czeskim i samych Czechów. Wybory te są zaprzeczeniem spisu, który Czesi przeprowadzili w roku 1921, kiedy doliczono się Polaków 68 tysięcy a w przeciwieństwie do spisu w roku 1910, w którym rząd austrjacki naliczył Polaków 150 tysięcy. Wybory odbyły się w 80 gminach powiatu Cieszyńskiego i Frysztackiego, z tego w 57 gminach zwyciężyli bezwzględnie Polacy, a w 23 gminach Czesi połączeni z Niemcami i renegatami. Znamienną jest klęska Czechów w powiecie Frysztackim tj. zagłębiu węglowem które Czesi przedstawiali jako rdzennie czeski, otóż tylko w 10 gminach tego powiatu uzyskali Czesi większość a w 30 gminach Polacy.

Poprawa stosunków polsko-litewskich

Ryga, 20 września. Prasa łotewska wyraża przypuszczenie, że w projektowanej na koniec jesieni konferencji ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich weźmie również udział Litwa. Zdaniem pism łotewskich udział Litwy w konferencji pozostawałby w związku z pewnem poprawieniem się stosunków polsko-litewskich jakie miało się ujawnić w Genewie.

Oficjalny komunikat o spotkaniu Baldwina z Poincarem

Londyn, 20 września. W Paryżu ogłoszono komunikat oficjalny o spotkaniu się premjerów Poincarego i Baldwina. Obaj mężowie ustalili wspólność zadań i stwierdzili, że różnice w metodach osiągnięcia celów są tak nieznaczne, że nie mogą wpływać ujemnie na współpracę obu narodów tak nieodzowną dla utrwalenia pokoju światowego. Oficjalny komunikat paryski przyjęty został z wielkiem zadowoleniem przez sfery polityczne zarówno Londynu jak i Paryża.

Paryż, 20 września. Francuskie radio oficjalne: Wczoraj w gmachu ambasady angielskiej odbyło się spotkanie Baldwina z Poincarem. Obaj premjerzy wymienili zapatrywania na ogólną sytuację polityczną. Nie należy oczekiwać aby w ciągu jednego spotkania obaj mężowie stanu doszli do ostatecznego wniosku, w każdym jednak razie należy z zadowoleniem podnieść, że w czasie narady nie ujawniła się żadna różnica celów ani rozbieżność zasad, któreby mogły przeszkadzać współpracy obu krajów od której w tak wielkiej mierze uzależniony jest pokój świata. Termin wyjazdu premjera angielskiego nie został jeszcze wyznaczony.

Entente cordiale Francji z Anglją istnieje

Wiedeń, 20 września. „Neue Freie Presse" donosi z Paryża: Na Quai d'Orsey oświadczono dziennikarzom francuskim, że wczorajsza rozmowa Poincare'go z Baldwin'em, przywróciła zaufanie między Paryżem a Londynem, a w ten sposób także główną podstawę entente cordiale. — Poincare odmówił udzielenia bliższych wyjaśnień. Dziennikarze zapewniają, że Poincare był w bardzo dobrem usposobieniu z czego wnoszą, że wszystko poszło po jego myśli.

BALDWIN U MILLERANDA.

Paryż, 20 września. Prezydent Millerand przyjął w Rambouillet Baldwina, gdzie odbył z nim półgodzinną konferencję. Rozmowa miała charakter wyjątkowo serdeczny.

Niemieccy socjaliści żądają rokowań z Francją

Berlin, 20 września. Zarząd frakcji socjalno-demokratycznej „Reichstagu" na posiedzeniu wczorajszem omawiał sytuację polityczną wewnętrzną i zewnętrzną kraju. Podnoszono zgodnie, że ze strony rządu należy uczynić wszystko, aby doprowadzić do rokowań z Francją.

Berlin, 20 września. W tutejszych kołach parlamentarnych wyrażają opinję, że nowe plany zasadniczej reformy walutowej powinny być przeprowadzone nie w drodze rozporządzenia rządu, lecz na drodze ustawodawczej, wobec czego należy się liczyć ze zwołaniem parlamentu Rzeszy w następnym tygodniu.

Stinnes w Moskwie

Berlin, 20 września. Wedle doniesień, nadeszłych tu z Londynu, miał Hugo Stinnes przybyć do Moskwy i rozpocząć tam rokowania w sprawie koncesyj gospodarczych.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 20 września. Otwarcie giełdy godz. 10: Berlin 0.0000030, Holandja $222\frac{1}{2}$, N. York $565\frac{1}{2}$, Londyn 25.68, Paryż 33.50, Medjolan 25.27, Praga $16.96\frac{1}{4}$, Budapeszt $0.03\frac{1}{8}$, Bukareszt 2.55, Belgrad 6.15, Sofja 5.32, Warszawa 0.0020, Wiedeń $0.0079\frac{5}{8}$, Austr. kor. stempl. 0.0080.

Zurych, 20 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.27, Holandja $222\frac{1}{2}$, Nowy Jork $565\frac{1}{2}$, Londyn 25.68, Paryż 33.50, Medjolan 25.30, Bruksela —, Praga $16.96\frac{1}{4}$, Budapeszt 3.10, Bukareszt 260, Belgrad 610, Sofja 532., Warszawa 0.0020, Wiedeń $0.0079\frac{5}{8}$ Austr. korona stemplowana 0.0080

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 20 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska $0.21\frac{1}{4}$—$0.23\frac{1}{4}$, marka niem. 00030, korony czeskie 2107 franki szwajc. 12425, francuskie 4145, funty ang. 319.700, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa $0.22\frac{1}{4}$—$0.23\frac{1}{4}$, Berlin $00029\frac{1}{2}$ Praga 2125, Zurych 12540, Paryż 4192, Nowy Jork 70935. Londyn 321500.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 20 września. Nowy Jork 181,545.000, Londyn 832,937.500, Szwajcarja 32,227.500, Paryż 10,773.000, Wiedeń 249.375, Praga 5,746.350.

Praga, 19 września. Dewizy. Amsterdam 13.43, Berlin —, Chrystianja 548, Kopenhaga 620, Sztokholm 906 i pół, Zurych 602, Londyn 154 i pół, Nowy Jork 33.95, Wiedeń 478, Paryż 199.

Paryż, 19 września. Weksle. Niemcy 0000002.10, Ameryka 17.06, Belgja 83.70, Anglja 77.45, Holandja 671, Włochy 75.90, Szwajcarja 301.50, Hiszpanja 229.50 Bukareszt 755, Praga 51.40, Wiedeń 24.00, Sztokholm 494 i pół.

Nowy Jork, 19 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4 i pół prc. Przekaz na Londyn 453.87, przekaz na Londyn na 60 dni 450.75. Przekaz na Paryż 582, przekaz na Amsterdam 39.29, przekaz na Kopenhagę 17.07, przekaz na Pragę 300, przekaz na Berlin 00000050 w płaceniu, w żądaniu 000000 52.

Amsterdam, 19 września. Dewizy. Londyn 11.50 i pół, Berlin 0000002.1 i jedna czwarta, Paryż 14.97 i pół, Szwajcarja 44.95, Wiedeń 0.0035 i trzy czwarte, Kopenhaga 46.00, Sztokholm 67.55, Chrystianja 40.80, Nowy Jork 254 i trzy czwarte, Bruksela 12.47, Madryt 43.20, Włochy 11.22 i pół, Praga 760—763, Helsingfors 675—690.

Chrystiania, 19 września. Londyn 28.30, Hamburg 0000002,5, Paryż 36.20, Nowy Jork 624, Amsterdam 245.25, Zurych 110.25, Helsingfors 16.75, Antwerpja 30.40, Sztokholm 165.70, Kopenhaga 113.25, Praga 18.85.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 19 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 29000, dowóz wewnątrz kraju 26000, wywóz do Anglji 9000, wywóz na kontynent 8000. Targ miejscowy middling 30.75. Tendencja silna.

Targ terminowy. Wrzesień 2990—2990, październik 2990—2993, listopad 2970—2970, grudzień 2964—2975, styczeń 2890—2992, marzec 2885, maj 2875—2887, lipiec 2990.

Nowy Orlean, 19 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 2985.

Terminy. Październik 2875, grudzień 2870, styczeń 2850, marzec 2818, maj 2800.

Liverpool, 19 września. Targ bawełny. Targ terminowy: październik 16.22 styczeń 15.45, marzec 15.33, maj 15.04.

TELEGRAMY

Skirmunt i Benesz kandydują do Rady Ligi Narodów

Paryż, 20 września. „Temps" donosi, że na konferencji delegatów małej ententy i Polski uchwalono podtrzymywać kandydatury ministrów Skirmunta i Benesza na członków Rady Ligi Narodów a w żadnym razie nie przeciwstawiać jednej kandydatury, drugiej.

WIEŚCI Z HISZPANJI.

Madryt, 20 września. Nowy rząd zgodnie ze swą zapowiedzią wydał rozkaz wszelkich gier hazardowych w całym kraju. Zakaz dotyczy wszelkiego rodzaju kasyn, miejscowości kąpielowych oraz klubów arystokratycznych w Madrycie.

Madryt, 20 września. Ukazał się tu dekret w sprawie zwalczania separatystów, przewidujący, że sprawy zbrodni przeciwko bezpieczeństwu ludności i kraju podlegać będą kompetencji trybunału wojennego. Na wszystkich gmachach z wyjątkiem gmachów należących do cudzoziemców wywieszane być mogą jedynie flagi hiszpańskie.

Wieści z Gdańska

Gdańsk, 20 września. Strajk robotników w porcie gdańskim trwa w dalszym ciągu. Prace około wyładowania i załadowania okrętów ustały zupełnie.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 20 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	19/IX.
P. T. H. I—V em.	80—83	77—79
„Impex"		1.25—1.35
„Pharma" (B. Jawornicki)	132	120—130
Bracia Rolniccy I em.		32—35
„Polski Glob"		
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	24,5—25	25—26
Zieleniewski I—IV em.	1900—2025	1825—1900
Warsz. Parowozy I—III em.	112—115	110—105
H. Cegielski, Poznań I—IX	140—147	128—135
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.		140—150
„Pocisk"		
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	2603—2625	2500—2600
Siersza	1200	1175—1200
Tepege I—IV em.	780—810	740—800
Polska Nafta		110—104
Oikos	750	720
„Pokucie" Naft. S. A. I em.		140—145

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	19/IX.
Pezet		
Strug		220—240
Syndykat Kosz., Kraków		225
Tłuszcze Trzebinia		750
„Krakus" I—VI em.	180—185	171—175
Porcelana Ćmielów	240—250	
Fabr. cukru w Chodorowie	850—880	910—825
Elektr. Siersza I—IV em.	74	70—72
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski	16[illegible]	180
Fabr. kapel. w Myślenicach		60
Bank Przemysłowy I-VIII	78	78—76,5
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski		130—140
Ziemski Bank Kredyt.	45	
Powszechny Bank Kredyt.	23—24	22
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.		

Kraków, 20 września. Mimo nielicznych transakcyj ze względu na słabą frekwencję poprawa tendencji na rynku efektów trwa w dalszym ciągu, zaznaczając się dzisiaj wybitniejszą zwyżką papierów. Szczególnie znaczną poprawę kursu wykazały: Zieleniewski, Chodorów, Tepege, a z lżejszych: Cegielski i Krakus. Akcje bankowe bez zainteresowania.

Podobnie na pogiełdzie ujawniło się ożywienie tendencji.

Notowano: Jaworzno 4050, płacono 4150, żądano drobne sztuki 4100—4150, w transakcjach Gazy 5500 płacono, 56000 żądano. Chybi 1850, Len 330.

Na rynku pieniężnym pewna stabilizacja przy bardzo małych obrotach. Oficjalnych notowań nie było. Transakcje zawierano następujące tylko w czekach:

Nowy Jork 327.000, Londyn 1,470.000, Szwajcarja 57.900, Wiedeń 455—457.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	
„ Handl. „	
„ dla Han. i Prz. 1—7	217.5—215—220
„ Kredytowy	150—140
„ Małopolski w Krak.	
„ Przemysłowy w Warsz.	90
„ Pols. Handl. w Pozn.	
„ „ przem. we Lw.	71—70—70.5
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zied. Ziem. Pol. w W.	190
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	390
„ Związków Ziem.	80
Kijewski i Scholtze	350—375
Fr. Puls	90—105—102.5
Wildt i Sp.	160—200—175
Cukrownia Chodorów	850 bez praw
„ Czersk I i II	350—370—355
„ Częstocice	5250—5425
„ Gosławice	420—350—367.5
„ Michałow	625—600—605
Warsz. Tow. F. Cukru	poj. 7900-7200-7700
Firley	160—175
Łazy	70—64
Drzewny przemysł	
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 840—830 875
H. Cegielski w Poznaniu	125—150—145
Lilpop, Rau i S-ka	145—160—180
Modrzejowskie zakł.	1300—1350
Norblin, Br. Buch i W.	260—300—390
Ostrowieckie zakł.	2000—2150—2100
„ 5	1850—2000—1975
Orthwein i Karasiński	145
Rohn, Zieliński i Ska	250
K. Rudzki i Ska 1—4	610—680—677—715
Fitzner i Gamper	

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	1000—1150—1100
„Trzebinia"	
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	175—170
Parowóz	117—116
L. Zieleniewski	1750—1900
Zawiercie	
Żyrardów	52000—52500
Ł. J. Borkowski	140—155—145
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	35—33—34
War. Tow. Transp. i Żegl.	38
Polbal	26
Spiess i Syn	
Zachod. Tow.	
Ćmielów	265—275—270
Elektryczność	1150—1500
Pol. Tow. Elektryczne	$175—185\frac{1}{2}$
Belpol	
Haberbusch i Schiele	500—525
Tow. oczyszcz. spirytusu	
Tepege	815—750
Polska Nafta	100—110
Bracia Nobel	295—315—300
Lenartowicz i Br. Ryl	36—38
Pustelnik	280—200
Siła i Światło	175—185
Fabryka pap. „Klucze"	
Eksp. Soli Potasowych	
Cerata	
Skóry i Garbniki	
Kabel	
Przemysł Naftowy	550—555
Strem	
Unia	1000
Marynin	
Warsz. Syndykat Rolniczy	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 20 września. **(Waluty) Nowy Jork 288.000—280.000. Czeki: Belgja 14250—13900, Berlin 000.19, Holandja 110500, Londyn 1,309.000—1,273.000, Paryż 17.100—16.600, Praga 8425, Szwajcarja 49550, Wiedeń 397, Włochy 12500, N. Jork 288.000—280.000.**

Rokowania polsko-gdańskie

Genewa, 20 września. Od kilku dni toczą się tutaj rokowania polsko-gdańskie celem uzgodnienia zarządzeń wprowadzających nową walutę gdańską z postulatami rządu polskiego. W tej sprawie Polskę zastępuje generalny komisarz Pluciński oraz delegat ministerstwa skarbu p. Barański. — W imieniu Gdańska występuje senator Volkmann. Minister skarbu Kucharski, który tutaj przybył odbył w sprawie waluty gdańskiej dłuższą konferencję z prezesem Komitetu finansowego Ligi Narodów Jansenem. Na tej konferencji zapoznał minister Kucharski Jansena z głównemi zasadami przewidzianej w Polsce reformy waluty i sanacji finansów. Minister Kucharski konferował następnie z senatorem Volkmannem, z którym obszernie omówił szereg zagadnień związanych z projektami walutowymi Gdańska i przyszłą unifikacją monetarną z Polską. Kucharski zwrócił uwagę, że Gdańsk z natury rzeczy skutkiem jednolitości obszaru cłowego i gospodarczego Gdańska i Polski odczuć będzie musiał przyszłą reformę walutową w Polsce. Wprowadzenie waluty gdańskiej wywoła szereg utrudnień gospodarczych. Gdańsk może dwukrotnie popaść w okres przesilenia. Jeżeli mimo to Gdańsk zamierza bezwzględnie wprowadzić własną walutę rząd polski uwzględniając krytyczne położenie Gdańska gotów jest wyrazić swoją zgodę pod warunkiem, że zagwarantowana będzie możność unifikacji monetarnej po dokonaniu reform walutowych w Polsce. Rokowania na powyższych podstawach będą się toczyły w dalszym ciągu.

Jak obchodzono w Białogrodzie urodziny następcy tronu

W chwili, gdy uwaga całego politycznego świata jugosłowiańskiego zwrócona na Zachód, gdy toczący się o Rjekę spór przybiera kształty niepokojące, zachodzi w młodem królewskiem stadle małżeńskiem evenement radosny: rodzi się syn, następca tronu jugosłowiańskiego. Wiadomość przyjęto w całem państwie sympatycznie, atoli stolica kraju, Białogród poczuwała się upoważnioną do wyjawienia w swój sposób młodemu królowi entuzjazmu i radości, jako ta część ludności państwa, która żyje w bezpośredniej bliskości dworu. Jugosławja ma królewicza! Królewicz serbski ma szczególny urok dla każdego Serba, wszakże legendarny „kralević Marko“ to postać w historji Serbji najbardziej świetlana i poetyczna, wobec której bledną nawet postacie królów.

Białogród urządził w dniu urodzin olbrzymie manifestacje. W cerkwi katedralnej odprawił w południe uroczyste nabożeństwo dziękczynne patrjarcha Dymitr, w asystencji metropolity czarnogórskiego Dobrila Dożicza i biskupa nizkiego Dositeja. Patrjarcha zwróciwszy się do obecnego w cerkwi króla, wypowiedział te słowa: „Na ta radostni dan nas vseh v ime naszega naroda pozdravljam Tebe, naszo milo kraljico in prestolonasczelnika in vas blagoslavjam v imenu svete stolice (Carogrodu) in v ime naroda! Živel!

Po błogosławieństwie król przyjmował w cerkwi życzenia ciała dyplomatycznego, poczem wrócił do zamku, gdzie mu złożył życzenia, siwy jak gołąb, R. Jovanović, pierwszy wicemarszałek serbskiej skupsztyny jeszcze za czasów bałkańskich walk o wolność, dalej inwalida bohater Dragomir Mihajlović i znany w całym kraju gęślarz w swym stroju narodowym, stary Perun, który do księgi pamiątkowej wpisał królowej swój wiersz, zaczynający się od słów „Veselite se bjeli dvori Karadjordżevicz, u Vama je bijela ptica (biały ptak) zapievala i sina rodila...“

Królowi gdziekolwiek za dnia i wieczorem się pojawił, naród urządzał burzliwe owacje. Miasto urządziło mu wspaniały pochód, w którym uczestniczyły wszystkie oświatowe, rolnicze, polityczne organizacje i oddziały wojska. Ze sztandarami na czele szedł ten imponujący i barwny pochód ulicami głównemi. Wszędzie obok narodowego i państwowego hymnu rozlegały się okrzyki:

„Živel Kralj! Živela Kraljica! Živel prestolonaslednik!“

Pochód stanął przed zamkiem. Tu zjawił się na balkonie król, a prezydent rady miejskiej p. Marjanowicz, wygłosił doń krótkie patrjotyczne przemówienie. Król odpowiedział, że żywi nadzieję, iż jego syn będzie godnym swych sławnych przodków Karadjordżewiczów i zakończył przemówienie okrzykiem: Niech żyją moi Białogrodzianie! Rozdźwiękiem, którego na szczęście powszechnie nie zauważono, było, że na okrzyki: Niech żyje król jugosłowiański! nacjonaliści serbscy odpowiadali: Niech żyje król serbski!

KRONIKA

DZIAŁALNOŚĆ PKO. Dziś w gmachu PKO. odbyła się konferencja sprawozdawcza z udziałem przedstawicieli instytucyj finansowych i gospodarczych oraz prasy. Sekretarz generalny mecenas Lalewicz a następnie referent prasowy p. Górka zobrazował dotychczasową działalność oraz cele do jakich dąży PKO, wykazując stały wzrost tej instytucji, odgrywającej bardzo wybitną rolę w naszem życiu gospodarczem głównie w kierunku powstrzymania inflacji drogą obrotów bezgotówkowych, następnem zadaniem PKO jest rozbudzanie ruchu oszczędnościowego w szerokich masach społeczeństwa, co jednakże wobec dewaluacji marki jest trudne do urzeczywistnienia. — PKO z chwilą wprowadzenia złotych starała się paraliżować ten ujemny czynnik, tamujący wzmożenie się ruchu oszczędnościowego i przyjmowała wkładki obliczone w złotych, wobec tego jednakże, że ujawniła się wówczas chęć spekulacji PKO zmuszona była podjąć zarządzenia, ograniczające wkładki złotowe. Mimo tego ruch oszczędnościowy stale wzrasta. Pozatem PKO udziela na bardzo dogodnych warunkach kredytów na potrzeby rolnictwa i dla wszystkich gałęzi przemysłu, popierając też bardzo wydatnie współdzielnie zwłaszcza budowlane. Z przytoczonego przez p. Lalewicza szeregu danych wynika, że rozwój PKO nie postępuje jednakże tak, jakby należało oczekiwać, a to głównie wobec małego uświadomienia w tym względzie społeczeństwa, to też na konferencji zwrócono uwagę na konieczność propagandy zwłaszcza wśród ludu wiejskiego na rzecz uczestnictwa w PKO. Szybkiemu rozwojowi PKO stoi również do pewnego stopnia na przeszkodzie słaba sieć urzędów pocztowych, głównie na terenie byłej Kongresówki i na kresach wschodnich. Komitet dyrekcyjny PKO dokłada wszelkich starań, ażeby przeszkody te zostały usunięte.

ŻĄDANIA ROBOTNIKÓW W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM. W związku z rozpoczętemi pertraktacjami w górnictwie Zagłębia dąbrowskiego, robotnicy zażądali 60 prc. dodatku. Stanowisko przemysłowców jest wręcz negatywne. Robotnikom zapewne przyznane będzie 5—10 prc. dodatku, jak to było zastrzeżone w ostatniej umowie.

PODWYŻSZENIE TARYF KOLEJOWYCH. Minister przemysłu i handlu zgodził się na wniosek ministra kolei żelaznych na podwyższenie taryf kolejowych od 1 października. Podwyżka w wysokości 100 prc. obejmie taryfy osobowe i towarowe i zastosowana będzie w sposób ryczałtowy, bez indywidualnego rozgraniczenia taryf towarowych poszczególnych artykułów.

Z OPERY I OPERETKI. „Bal maskowy“, który w ubiegłym sezonie cieszył się tak nadzwyczajnem powodzeniem, wznowiony będzie dziś we czwartek 20 bm. o 7.30, z występem gościnnym T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego z udziałem najlepszych sił naszego zespołu, po cenach zniżonych dla urzędników. Ignacy Mann po powrocie z zagranicy pozyskany został przez dyrekcję na występ gościnny w ulubionej zawsze mile witanej operze Halevy'ego „Żydówka“ w sobotę 22 bm. Partnerką jego będzie Paulina Szlezynger Stekowska, która partję Racheli zalicza do najlepszych w swym repertuarze, reszta obsady doborowa. Wznowienie obu oper wzbudziło niezwykłe zainteresowanie.

„NIEPRZYJACIÓŁKA“ P. NICODEMI'EGO W „BAGATELI“. Dziś po raz drugi grana będzie wyborna komedja D. Niccodemi'ego“ p. t. „Nieprzyjaciółka“. Na wczorajszej premjerze publiczność entuzjastycznie przyjęła sztukę, oraz grę artystów z pp. Kozłowską, Sznage-Andruszewską, Hańską, Horecką, Brzeskim, Kwiatkowskim, Nowakowskim (reżyser), Noskowskim, Zbuckim na czele. Dekoracje projektował art. malarz p. T. Cybulski.

„PROCES ROZWODOWY PANI B.“ W „BAGATELI“. Świetna komedja Sidney'a Garick'a p. t. „Proces rozwodowy pani B.“, która przez szereg wieczorów gromadziła tłumy publiczności grana będzie w sobotę dnia 22 i w niedzielę 23 po południu po zniżonych cenach w premjerowej obsadzie.

KRADZIEŻE. Józef Sita, lat 10, oraz Szczepan Samek, lat 26, obaj zatrudnieni przy rozwożeniu towarów z kolei, zostali przytrzymani, jako podejrzani o kradzież sztuczki płótna na szkodę spedytora Adolfa Foerstera, którą w czasie rozwożenia towarów do kupców, zostało temuż skradzione.

Drowi Juljuszowi Kopplowi skradziono na głównej poczcie z kieszeni marynarki srebrną papierośnicę z monogramem K. G. i z napisem wewnątrz „Onkel Rudolf 12/4 1907. Tante Marie“, wartości 3,500.000 mkp.

GIEŁDA ZBOŻOWA WE LWOWIE.

Lwów, 19 września. Giełda zbożowa. Pszenica 875.000—900.000. Giełda bardzo nielicznie odwiedzana. Obroty minimalne. Popyt na pszenicę i żyto bez podaży. Natomiast w sianie podaż bez popytu. Tendencja utrzymana. Usposobienie bardzo słabe.

Nowiny w kilku wierszach

Berlin, 20 września. Tutejsze poselstwo bułgarskie oznacza wszelkie pogłoski o rzekomym nowym przewrocie w Bułgarji, jako z gruntu fałszywe i tendencyjne.

Medjolan, 20 września. Były hiszpański minister spraw zagranicznych, Alba, przybył wraz z rodziną do Włoch i zamierza osiedlić się tymczasowo we Florencji.

Nowy Jork, 20 września. Wielki pożar, który prawie całkowicie zniszczył kalifornijskie miasto uniwersyteckie Berkeley, przerzucił się na lasy okoliczne i gwałtownie rozszerza się. Tysiące mieszkańców pozostało bez dachu, cały okręg Soniora stoi w płomieniach.

Moskwa, 20 września. Odbył się tu pierwszy raid lotniczy między Moskwą a Nowo-Mikołajewskiem. Lot trwał 20 godzin.

Paryż, 20 września. Rząd japoński zezwolił na wolny import do Japonji konserw, tkanin, materjałów budowlanych, narzędzi i maszyn rolniczych, aparatów elektrycznych, wozów automobilowych i t. d.

Wiadomości gospodarcze

BILANS TARGÓW WSCHODNICH. Zarząd Targów wschodnich komunikuje: Według przybliżonych danych, nadesłanych w odpowiedzi na ankietę rozesłaną bezpośrednio przed zamknięciem targów, ogólna suma obrotów gotówkowych przekroczyła znacznie przy bardzo ostrożnej ocenie 900 miljardów marek polskich. Jako moment hamujący występuje brak odpowiedniej ilości gotówki. Transakcje kredytowe i zamówienia na przyszłość przekraczają obroty, poczynione na miejscu. Transakcje te, jako niedające się ściśle ustalić, nie są wzięte w rachubę w tem obliczeniu. W końcu należy zaznaczyć, że odpowiedzi na powyższą ankietę nadeszło ogółem 9 procent, oraz, iż ankieta nie uwzględniła działu n towego, w którym dokonano bardzo znacznych zakupów za granicę, zwłaszcza do Rosji.

ULGI DEWIZOWE. Jak nas informują, szereg instytucyj użyteczności publicznej i niektóre prywatne towarzystwa, zwłaszcza transportowe, otrzymały zezwolenie na nabywanie bezpośrednie walut zagranicznych. Chodzi o to, by instytucje te, sprowadzając niektóre artykuły z zagranicy, nie musiały płacić bankom dewizowym prowizji, wpływającej na wzrost kosztów sprowadzanego artykułu.

SPRAWA POŻYCZKI W BANKU MORGANA. — Warszawski „Kurjer Polski“ donosi z Paryża: Bawiący tu w przejeździe z Londynu minister Kucharski, wyjechał do Genewy. Według wiadomości, pochodzących z poselstwa polskiego, zamierzona pożyczka w banku Morgana nie doszła do skutku. Konsorcjum miało się cofnąć, chociaż rząd polski akceptował poprzednio postawione przez nie warunki. Towarzyszący ministrowi Kucharskiemu senator Hamerling pozostał jeszcze w Paryżu w nadziei nawiązania nowych rokowań o pożyczkę.

OPŁATY WYWOZOWE OD DRZEWA IGLASTEGO. W sprawie opłat wywozowych od drzewa iglastego, nieobrobionego projektowane jest w sferach rządowych uregulowanie tej sprawy w tej formie, iż opłaty wywozowe mają wynosić: dla osiki i budulca — 40 prc. zysku eksportowego, dla papierówki i kopalniaka 75 prc. Odpowiednie rozporządzenie ma się w tych dniach ukazać w „Dz. Ustaw“.

W SPRAWIE UMÓW KONTRAKTOWYCH Z FIRMAMI NIEMIECKIEMI NA TERYTORJUM OKUPOWANEM. Na skutek odnośnych starań w ministerstwie spraw zagranicznych Republiki francuskiej, centrala firmy M. de Brousse w Paryżu, 34 Boulevard Malesherbes (Warszawa, Krucza 46), może udzielać wszelkich informacyj tym osobom i firmom, które zawarły kontraktowe umowy z firmami niemieckiemi na terytorjum okupowanem przed 1 lutego 1923 r. Za pośrednictwem wymienionej firmy można otrzymywać pozwolenia na wywóz zakontraktowanych towarów, uskuteczniać wypłaty, ubezpieczać wysyłki i t. d. Wogóle firma M. de Brousse podejmuje się reprezentować interesy tych eksporterów z terenów okupowanych, którzy, jak to wyżej wspomniano, zawarli umowy przed dniem 1 lutego 1923 r.

NOWE EMISJE AKCJI TOW. AKC. „GALICJA“. Znane akcyjne towarzystwo naftowe „Galicja“ zamierza w krótkim czasie wydać dwie nowe emisje akcyj. Przy pierwszej emisji, dotychczasowi akcjonarjusze otrzymywać będą po 9 nowych akcyj, zaś przy drugiej po 80 akcyj, za jedną poprzednią.

UTWORZENIE „HALI“ DRZEWNEJ W PARYŻU. W ubiegłym miesiącu zawiązało się w Paryżu towarzystwo „Hali“ drzewnej. Głównym celem tego przedsiębiorstwa jest uregulowanie i ujednostajnienie pod kontrolą państwową cen rynkowych na drzewo. „Hala“ rozporządzać będzie dużym składem na brzegu Sekwany, gdzie będą przyjmowane nietylko towary krajowe i kolonialne, ale także i drzewo zagraniczne. Dla polskiego eksportu sprawa utworzenia hali drzewnej ma wielkie znaczenie głównie dzięki ułatwionym środkom transportu, który będzie się mógł odbywać drogą wodną do Havre, a stamtąd wprost Sekwaną do składu „Hali“. Przy tej sposobności należy przypomnieć, że w dniach 26 do 28 października odbędzie się w Lyonie międzynarodowy jarmark drzewny.

IMPORT I EKSPORT DO AUSTRJI. Według wiadomości, otrzymanych z Gł. urzędu przywozu i wywozu — nasze stosunki handlowe z Austrją, jakkolwiek nie są jeszcze uregulowane, to jednak istnieją; np. znaczna część naszego wywozu idzie do tego kraju. I tak: węgla 12 prc. całego wywozu, jaj 10 prc. całego kontyngentu, oraz strączkowe idą do Austrji. Austrja wzamian nadsyła nam samochody, oraz wyroby kuchenne, specjalnie emaljowane.

NOWE PRZEPISY DEWIZOWE W AUSTRJI. W związku z ustaleniem się korony austrjackiej i znacznym przypływem walut zagranicznych i dewiz do National Banku — zostało wydane rozporządzenie ministra skarbu z dnia 14 lipca b. r., dotyczące ułatwień w obrocie pieniężnym z zagranicą. Korporacje publiczne i firmy zarejestrowane mogą zaciągać kredyty w obcej walucie na cele pokrywania należności za import towarów, względnie za towary, przywiezione do reekspedycji, lecz pod warunkiem, że kontrahent jest uprawnionym do handlu dewizami. Wszystkie inne osoby potrzebują na zaciągnięcie kredytów walutowych zezwolenia oddziału bankowego National Banku. Podróżny, opuszczający granice republiki austrjackiej lub przejeżdżający przez Austrję, może wywieźć za granicę do 4 miljonów kor. austr. Osobom, uprawnionym do handlu dewizami wolno sprzedać walut obcych poza clearyngiem National Banku do wysokości 5 miljonów kor. austr. dla jednej osoby na jednorazowy pobyt za granicą. Ograniczenie to dotyczy tylko kupna walut, a nie wywozu ich, który nie podlega żadnym ograniczeniom. W obrocie kantorów wymiany obowiązują kwoty maksymalne, oznaczone każdocześnie przez ministerstwo skarbu, które narazie ustaliło te sumy w sposób następujący: amerykańskie, angielskie, duńskie, holenderskie, norweskie, szwedzkie i szwajcarskie środki płatnicze mogą być przez handlarzy i komisjonerów dewizowych zakupywane do wysokości 10 miljonów koron austr., belgijskie, francuskie, włoskie, hiszpańskie i czesko-słowackie do wysokości 5 miljonów koron austr., zaś bułgarskie, niemieckie, jugosłowiańskie, polskie, rumuńskie i węgierskie do wysokości 500 tysięcy k. austr. od jednej i tej samej osoby w jednym dniu. Dla akredytyw i listów kredytowych obowiązują co do wszystkich wymienionych trzech grup kwoty podwójne. Zniesiono również rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 20 lipca 1922 r. Dz. Ust. Związk. Nr 488 co do obowiązku odprowadzania waluty, eksportowej. Eksporterzy mogą obecnie w ramach ogólnych norm dewizowych rozporządzać walutami, wpływającemi z eksportu. Obowiązek odprowadzania do National Banku waluty eksportowej utrzymany został tylko co do wywozu papierów wartościowych wartości ponad 500 kor. austr.

Kalendarzyk giełdowy

NOWE EMISJE.

Kapitał zakładowy **„Fabryki Garbarskiej Temler i Szwede S. A."** zostaje podwyższony o 1,008 miljonów mk. czyli 1,512 milionów mk. drogą VII emisji 336 tys. sztuk nowych akcyj, nom. wartości 3000 mk. każda. Pierwszeństwo do nabycia akcyj nowej emisji służy właścicielom akcyj emisyi poprzednich w stosunku 2 nowych akcyj na 1 poprzednią. Cena emisyjna nowych akcyj określona została na 3.500 mk. Termin wpłaty na nowe akcje upływa z dniem 10 października

Kapitał zakładowy **„Polskiego Tow. Elektrycznego"** zostaje podwyższony o 301 miljonów mk., czyli do 497 miljonów mk. drogą nowej VIII-ej emisji 860 tys. sztuk akcyj nom. wartości 350 mk. każda. Pierwszeństwo do nabycia akcyj nowej emisji służy właścicielom akcyj emisyj poprzednich w stosunku 3 akcyj nowych na 2 akcje posiadane. Cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonarjuszów określona została na 700 mk. Posiadacze akcyj dawniejszych, pragnący skorzystać z przysługującego im prawa pierwszeństwa, winni przedstawić swe akcje do ostemplowania i wpłacić całkowitą należność za akcje nie później, jak 16 października r. b. do kasy Banku dla Handlu i Przemysłu w Warszawie (ul. Traugutta nr. 8).

Kapitał akcyjny **„Żeglugi Polskiej"** S. A. w Krakowie podwyższony zostaje z 35.500 tys. mk. do 60.497.080 mp., drogą emisji nowych 178.556 sztuk nowych akcyj nom. wart. 140 mk. każda (II rata III-ej emisji).

Przedmiotem emisji jest 175.550 sztuk akcyj, z czego conajmniej 60 prc. przypadnie na akcje imienne, zaś reszta na akcje na okaziciela. Z akcyj imiennych stanowić może najwyżej 10 prc. akcje uprzywilejowane. Dotychczasowym posiadaczom akcyj zwykłych (imiennych lub okazicielskich), I, II i III emisji I raty przysługuje prawo poboru 5 akcyj nowej na 10 akcyj dawnieszych emisyj. Dotychczasowym posiadaczom akcyj uprzywilejowanych przysługuje prawo poboru na każde 10 akcyj uprzywilejowanych 15 nowych akcyj uprzywilejowanych i następnie 25 akcyj zwykłych imiennych lub okazicielskich. Prawo poboru zgłoszone i wykonane być musi najpóźniej do dnia 3 października 1923 r. pod rygorem utraty tego prawa.

Akcjonarjusze, życzący sobie skorzystać z przysługującego im prawa poboru, winni w terminie do dnia 3 października 1923 r. uczynić odnośne zgłoszenie w zarządzie spółki w Krakowie, Rynek Główny 19, przedstawiając swoje dawne akcje do ostemplowania i wpłacając jednocześnie całkowitą należność.

Z kraju

OBNIŻENIE KARY FEDAKOWI. „Rzeczpospolita" ogłasza motywy i tendencje orzeczenia sądu kasacyjnego w sprawie Fedaka. Po wysłuchaniu przedłożenia prokuratora, sąd kasacyjny postanowił odwołania oskarżonego od wymiaru kary nie uwzględniać, a zarazem za zgodą prokuratora na mocy ustawy amnestyjnej darować oskarżonemu jedną trzecią część kary ciężkiego i obostrzonego więzienia na lat pięć. W ten sposób zostaje oskarżonemu Fedakowi kara ciężkiego więzienia przez lat trzy i cztery miesiące, obostrzonego jednorazowym postem co miesiąc na poczet której to kary zalicza mu się areszt śledczy, trwający około roku.

CHOROBA ARCYKSIĘCIA STEFANA KAROLA Z ŻYWCA. Arcyksiąże Stefan Karol Habsburg z Żywca ciężko zaniemógł. Do łoża chorego wezwana została rodzina. Wobec niezałatwienia dotychczas sprawy dóbr żywieckich, stan zdrowia arcyksięcia wzbudza w Krakowie wielkie zainteresowanie.

STRASZNY DRAMAT MAŁŻEŃSKI. W domu Nr 40 przy ul. Milej w Warszawie między małżonkami 25-letnim Abramem i 25-letnią Bela Dancigerkranz wynikła sprzeczka, a następnie bójka. Krewka małżonka uderzyła męża żelazkiem od prasowania w głowę, zadając mu głęboką ranę ze wstrząśnieniem mózgu. Ujrzawszy, że mąż raniony upadł nieprzytomny, Bela Danzigerkranzowa wyskoczyła oknem z III piętra i poniosła śmierć na miejscu. Męża samobójczyni przewiozło Pogotowie w stanie ciężkim do szpitala żydowskiego.

SPADEK DO ODEBRANIA. W Nowym Jorku zmarł dnia 9 listopada 1916 roku obywatel polski, Herz Świszewski, pozostawiając spadek około 160 dolarów.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI

Czwartek: „Człowiek z budki suflera".
Piątek: „Człowiek z budki suflera".

BAGATELA

Czwartek: „Nieprzyjaciółka".
Piątek: „Nieprzyjaciółka".

OPERA I OPERETKA

Czwartek: „Bal maskowy" (występ **T. Łowczyńskiego i A. Okońskiego**). — Po cenach zniżonych dla urzędników).
Piątek: „Sprzedana narzeczona"

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Feliks Jabłoński.** Z Drukarni Ludowej w Krakowie.